

Strana 1/Side 1

Jan Václav Stamic

SINFONIA in G

- I. Allegro 2:41
II. Larghetto 2:30
III. Presto 3:00

SINFONIA in A

- I. Allegro assai 3:35
II. Andante 3:51
III. Presto 2:34

SINFONIA in B

- I. Allegro 2:33
II. Andante 2:37
III. Presto 2:11

Strana 2/Side 2

Karel Stamic

(Karl Stamitz)

KONCERT PRO

VIOLONCELLO A KOMORNÍ

ORCHESTR č. 2 A DUR

CONCERTO FOR CELLO

AND CHAMBER ORCHESTRA

No. 2 IN A MAJOR

- I. Allegro con spirito 9:08
II. Andantino 6:48
III. Rondo. Allegretto 4:38

Jan Hališka (violoncello/cello)

KOMORNÍ ORCHESTR

LEOŠ JANÁČKA

umělecký vedoucí Zdeněk Dejmek

LEOŠ JANÁČEK

CHAMBER ORCHESTRA

artistic leader Zdeněk Dejmek

Hudební režie/Music director:

Vojtěch Mojžíš

Zvuková režie/Sound engineer:

Václav Zamazal

Nahráno 9.–11. června 1986 ve Farním

sboru Československé církve husitské

Recorded in the parish church of the

Czechoslovak Hussite Church from

9 to 11 June 1986

Cover © Ivanka Zichová, 1987

s použitím grafiky Ludmily Jandové

Photo © Vladimír Kubička, 1987

Sleeve-note © Miloš Navrátil, 1986

Translations © Ivan Vávra, 1987, © Bedřiška

Adamičková, 1986

Editor: Milan Beran

Technical editor: Marie Fišáková

PANTON, vydavatelství Českého hudebního

fondu, Říční 12, 118 39 Praha 1

PANTON, publishers for the Czech Music Fund,

Prague 1, Říční 12, 118 39

Printed in Panton

MADE IN CZECHOSLOVAKIA

EXPORTER ARIA- PRAGUE

Komorní orchestr Leoše Janáčka (založen v roce 1964) náleží dnes k předním československým komorním tělesům a prosazuje se stále výrazněji do hudebního života řady evropských zemí. V letech 1979–1986 reprezentoval soubor československou hudební kulturu také na koncertních pódii Japonska, USA, Kanady a Mexika. Orchestr je pravidelným hostem významných hudebních festivalů a nahrávacích studií. Jádrem repertoáru jedenáctičlenného smyčcového souboru, jehož uměleckým vedoucím je houslista Zdeněk Dejmek, tvoří především díla barokních, předklasických a klasických skladatelů, třebaže se umělci nijak nevyhýbají hudbě 19. a 20. století. Na hře souboru můžeme oceňovat intonační i rytmickou preciznost, dokonalost souhry i stylovou vytišbenost, ale jeho největší předností je smyslově podmanivá zvukovost, citová bezprostřednost a síla hudebního výrazu. Nejvíce proto vyhovuje tělesu hudba českých a italských skladatelů, kde mohou hráči svůj hudební temperament uplatnit nejplněji.

Skladatelé českého předklasicismu a klasicismu patřili vždy ke kmenovým autorům souboru, a tak není divu, že se v tomto případě umělci zaměřili na dva významné představitele mannheimské školy, která sehrála v hudební historii tak významnou roli. Podílela se na vytvoření sonátové formy, na novém pojetí dynamiky, historicky progresivním způsobu orchestrální hry i na dotváření klasického orchestru. Hlavou průkopnické mannheimské školy byl český houslista, kapelník a skladatel JAN VÁCLAV STAMIC (1717–1757). Jeho bohatá tvorba komorní, koncertantní i symfonická se vyznačuje neobyčejnou melodickou svěžestí, rytmickou pregnancí a klasicky průzračnou stavebnou přehledností. Tzv. mannheimské symfonie patří k ranějším dílům autorovým, kdy jeho nový sloh teprve dozrával (u symfonie G dur je Stamicovo autorství sporné). KARL STAMITZ (1746–1801), nejstarší syn a žák J. V. Stamice, naprosto splynul s německým kulturním ovzduším. Byl vynikajícím hráčem na violu a to se také promítá v jeho nástrojově skvěle napsaných koncertantních skladbách. Reprezentativní ukázkou jeho umění je i třívětý violoncellový koncert A dur, v němž nás především upoutá až romanticky pojatá melodická klenba druhé věty a lidově zabarvená atmosféra věty třetí.

The *Leoš Janáček Chamber Orchestra* (founded in 1964) is now one of Czechoslovakia's leading chamber ensembles and is becoming an increasingly evident fixture of the musical life of many European countries. Between 1979 and 1986 they also represented Czechoslovakia's musical culture on concert stages in Japan, the USA, Canada and Mexico. A regular guest at important music festivals and in prominent recording studios. The mainstay of its repertoire are baroque, preclassical and classical works, but the 11-member string ensemble, with Zdeněk Dejmek as its artistic leader, is also at home with 19th- and 20th-century music. They have admirable intonation, rhythmic precision, perfect ensemble playing and finely honed style, but their strongest points are fascinating sound, direct emotional impact and forceful musical expression. That is why works by Czech and Italian masters rank among their favourites, since it is in them that the orchestra's players can make the best use of their temperament.

Works by Czech pre-classical and classical composers have always been standard items in the ensemble's repertoire, and for this record the players have chosen two important representatives of the Mannheim school, which played a very significant role in the history of music by contributing to the development of the sonata form, to a new approach to dynamics, to a historically progressive mode of orchestral play and to the final shaping of the classical orchestra. The head of the pioneering Mannheim school was the Czech violinist, bandmaster and composer JAN VÁCLAV STAMIC (1717–1757), whose numerous chamber, concertant and symphonic works are characterized by extraordinarily fresh tunefulness, pregnant rhythm and classically transparent architecture. The so-called Mannheim symphonies are among J. V. Stamic's earlier works, written before his new style had fully matured (his authorship of the G major symphony is disputed). KARL STAMITZ (1746–1801), J. V. Stamic's eldest son and pupil, let himself be completely absorbed into the German cultural milieu. He was an excellent viola player, and this is reflected in the brilliant instrumental scoring of his concertant work. The three-movement cello concerto in A major, a representative example of Karl Stamitz's art, fascinates above all with the almost romantic melodic valuing of the second movement and the folk-colour atmosphere of the third.

Das *Leoš Janáček-Kammerorchester* (gegründet 1964) zählt heute zu den besten tschechoslowakischen Kammerensembles und bahnt sich mit stets anwachsender Intensität seinen Weg in das Musikleben zahlreicher Länder Europas. In den Jahren 1979–1986 repräsentierte dieses Ensemble die tschechoslowakische Musikkultur auch in Japan, in den USA, in Kanada und Mexiko. Das Orchester ist regelmäßiger Gast bei großen Musikfestivals und in Aufnahmestudios. Den Kern des Repertoires dieser elfköpfigen Streichergruppe, deren künstlerischer Leiter der Geiger Zdeněk Dejmek ist, bilden vor allem Werke barocker, vorklassischer und klassischer Komponisten, obgleich auch die Musik des 19. und 20. Jahrhunderts keineswegs außer Acht gelassen wird. Präzision in Intonation und Rhythmus, perfekt abgestimmtes Zusammenspiel und ausgefeilter Stil charakterisieren die Leistungen des Leoš Janáček-Kammerorchesters, sein größter Vorzug liegt jedoch in seiner sinnlich einnehmenden Klanglichkeit, in der Natürlichkeit des Gefühls und in der Kraft des musikalischen Ausdrucks. Deshalb hat es eine sehr nahe Beziehung zu der Musik tschechischer und italienischer Meister, in deren Werken alle Spieler ihr musikalisches Temperament voll entfalten können.

Die Komponisten des tschechischen Vorklassizismus und Klassizismus figurieren von allem Anfang an auf dem Stammrepertoire des Ensembles, es nimmt daher kein Wunder, daß auch für die vorliegende Schallplatteneinspielung die Musik zweier bedeutender Repräsentanten der Mannheimer Schule gewählt wurden, die in der Musikgeschichte eine so große Rolle gespielt hat. Sie trug zur Gestaltung der Sonatenform bei, ebenso wie zur neuen Auffassung der Dynamik, zur historisch progressiven Art des Orchesterspiels und zur endgültigen Formierung des klassischen Orchesters. Der Kopf der wegbah-

nenden Mannheimer Schule war der böhmische Violinist, Kapellmeister und Komponist JAN VÁCLAV STAMIC (1717–1757). Die charakteristischen Merkmale seines reichen Schaffens im Bereich der Kammer-, Konzert- und Sinfoniemusik sind eine ungewöhnlich frische Melodik, die rhythmische Prägnanz und die klassisch durchsichtige und überschaubare Struktur. Die sogenannten „Mannheimer Sinfonien“ J. V. Stamics sind Frühwerke, in denen der neue Stil erst allmählich heranreife. (Bezüglich der Sinfonie G-Dur ist Stamics Autorschaft umstritten). KARL STAMITZ (1746–1801), sein ältester Sohn und Schüler, wurde im deutschen kulturellen Milieu vollkommen heimisch. Er war ein ausgezeichneter Bratschist, was sich auch in seinen instrumental brillant geschriebenen konzertanten Stücken spiegelt. Ein repräsentatives Beispiel seiner Kunst ist auch sein dreisätziges Violoncellokonzert in A-Dur, welches besonders durch den geradezu romantisch aufgefaßten melodischen Bogen des zweiten Satzes und durch die volkstümlich getönte Atmosphäre im dritten Satz beeindruckt.

L'Orchestre de chambre *Leoš Janáček* (fondé en 1964) range parmi les ensembles de chambre tchécoslovaques primordiaux et réussit avec une intensité toujours croissante à percer dans la vie musicale de nombreux pays européens. Entre les années 1979 et 1986 cet orchestre représenta la culture musicale tchécoslovaque sur les podiums de concert au Japon, au Canada et en Mexique. Il se produit comme hôte régulier aux grands festivals de musique et en différents studios. Le répertoire de ce groupe d'onze archets, dont le violoniste Zdeněk Dejmek est chef artistique, est axé en particulier sur la musique baroque, préclassique et classique, sans cependant négliger la création musicale du 19e et du 20e siècles. L'interprétation de l'ensemble se distingue par une intonation et un rythme précis, par un jeu parfaitement accordé et par un style raffiné. Sa qualité supérieure est toutefois une sonorité captivante, une interiorité spontanée et la vigueur de l'expression musicale. C'est pourquoi la musique des maîtres tchèques et italiens lui est la plus proche, comme elle prête aux musiciens la possibilité de déployer pleinement leur tempérament musical.

Les compositeurs du pré-classicisme et du classicisme tchèque figuraient dès le début au répertoire de base de l'Orchestre de chambre *Leoš Janáček*. Il n'est donc pas étonnant que pour la réalisation de leur disque, les membres de cet orchestre aient choisi la musique de deux représentants primordiaux de l'Ecole de Mannheim qui avait joué un rôle d'une telle importance dans l'histoire de la musique. C'était l'Ecole de Mannheim qui a contribué à parachever la forme de sonate, ainsi qu'une nouvelle conception de la dynamique, la façon progressive du jeu d'orchestre et la disposition définitive de l'orchestre classique. Et c'était JAN VÁCLAV STAMIC (1717–1757), violoniste, chef d'orchestre et compositeur tchèque, qui était la tête de cette Ecole novatrice. Les traits caractéristiques de sa riche production dans le domaine de la musique de chambre, de concert et symphonique sont la beauté mélodique extraordinaire, la prégnance rythmique et la structure bien ordonnée et d'une transparence classique. Les symphonies de Stamic, dites «Mannheimiennes» représentent des ouvrages de sa première jeunesse et le style novateur y est encore en phase de développement (Quant à la Symphonie en sol majeur, il n'est pas incontestablement prouvé que Stamic en soit l'auteur). KARL STAMITZ (1746–1801) son fils aîné et son élève s'adapta complètement à l'ambiance culturelle allemande. Il était un violiste accompli ce que reflètent ses partitions concertantes, écrites avec brillance instrumentale. Une preuve de son art est aussi son Concerto pour violoncelle à trois mouvements en la majeur, captivant par son arc mélodique du deuxième mouvement conçu presque en style romantique, et par le climat du troisième mouvement avec son coloris populaire.